

Prečo separovať komunálny odpad

Milý čitateľ, dostáva sa ti do rúk informačný materiál pod názvom „Prečo separovať komunálny odpad“,

Čo je komunálny odpad ?

Komunálne odpady (ďalej KO) sú odpady z domácnosti vznikajúce na území každej obce pri činnosti fyzických osôb a odpady podobných vlastností a zloženia, ktorých pôvodcom je právnická osoba alebo fyzická osoba - podnikateľ, okrem odpadov vznikajúcich pri bezprostrednom výkone činností tvoriacich predmet podnikania alebo činnosti právnickej osoby alebo fyzickej osoby – podnikateľa. Komunálnymi odpadmi sú aj všetky odpady vznikajúce v obci pri čistení verejných komunikácií a priestranstiev, ktoré sú majetkom obce, alebo v správe obce, a taktiež pri údržbe verejnej zelene vrátane parkov a cintorínov a ďalšej zelene na pozemkoch právnických osôb, fyzických osôb a občianskych združení.

Za **odpady z domácností** sa považujú aj odpady z nehnuteľností slúžiacich fyzickým osobám na ich individuálnu rekreáciu, napríklad zo záhrad, chát, chalúp, alebo na parkovanie alebo uskladnenie vozidla používaného pre potreby domácnosti, najmä z garáží, garážových stojísk a parkovacích stojísk.

Najpoužívanejším spôsobom nakladania s KO v SR je **skládkovanie**. Skládky odpadov však predstavujú rastúci problém z hľadiska ekologického, ekonomického, zdravotného a etického.

Hlavným problémom skládok je, že sa a v nich zmiešavajú a trvalo uskladňujú chemicky rôznorodé materiály a látky. Medzi nimi aj dlhodobo nerozložiteľné, toxické a inak škodlivé zlúčeniny, nebezpečné odpady, množstvo organického odpadu (biodpad), ktoré spolu s vodou môžu spôsobiť nespočetné množstvo nepredvídateľných, neriadenej fyzikálno- chemických reakcií. Presakové vody zo skládok

môžu výrazne ovplyvniť kvalitu povrchových a podzemných vôd, čím sa množstvo cudzorodých látok v rámci prirodzeného kolobehu vnesie do prírodného prostredia a následne to skončí počas potravinového reťazca až u nás v tele. Pri výstavbe skládok dochádza k záberu územia,

pričom pri uložení odpadu vznikajú skládkové plyny, ktoré presakujú do podzemných vôd a v konečnom dôsledku skončia opäť v našom tele. Nevyvrátiteľným problémom je aj zvýšenie hustoty dopravy pri preprave odpadov na skládky so širokého okolia, ktorá prispieva k zvyšovaniu hluku, prašnosti, vibrácií, znečisťovania ovzdušia.

Ďalším zo spôsobov zneškodňovania TKO je jeho **spaľovanie**. Pokiaľ sa v tomto odpade nachádza okrem iného aj biodpad, stáva sa, že kvôli svojej vysokej vlhkosti a obsahu soli (chlóru) je zdrojom pre tvorbu toxických plynov akými sú napr. DIOXÍNY. Taktiež pri spaľovaní plastov vznikajú dioxíny. Pri vdýchnutí dioxínov alebo pri ich prijatí potravou sa ukladajú v tukových tkanivách organizmu. Dioxíny spôsobujú rakovinu, zakrpatenie detskej žľazy, vrodené poruchy, imunotoxitu, poruchy metabolizmu tukov, pankreasu, nervového systému - aj po týchto informáciách máte odvahu spaľovať odpad??

Čo by sme všetci mali robiť?

Najlepší odpad je ten, ktorý vôbec nevznikne. To znamená, že už pri nákupe rozmýšľam nielen o výrobku, ale aj o obale tovaru, radšej si zoberiem papierový obal ako plastový, nákupnú tašku si nosím so sebou- najlepšie plátenú, nie plastovú a atď. Možností je dosť, stačí sa iba zamyslieť a podľa toho aj postupovať.

Ak už odpad máme, tak by sme ho mali takto postupne využiť:

1. opätovne používame (napr. rôzne obaly)
2. recyklujeme- čiže separujeme a ak sa tento druh odpadu neseparuje, tak až potom ho vložíme do nádoby na KO, ktorý skončí na skládke

Ekonomické hľadisko separovania

Nemenej rozhodujúcim argumentom za znižovanie odpadu – teda separovanie odpadu v rámci našej obce je aj **ekonomické hľadisko**.

Rozoberme si to na príklade:

Sused Ferko Mrkvička neseparuje, a aby ušetril na „žetónoch“, vyvezie do najbližšej priekopy za dedinou svoj nepotrebný odpad- staré lieky, papier, sklo, plastové fľaše, autobateriu, handry, plechovice so starými farbami atď. Okrem toho, že časom sa začnú tieto látky rozkladať a prenikať do pôdy, čiže dostanú sa do vody a my si to pekne vypijeme, **musí obec na svoje náklady** v zmysle zákona o odpadoch toto smetisko odpratať. A kto to zaplatí? Samozrejme, že my všetci! Náklady na likvidáciu nelegálnej skládky sa pekne pripočítajú k sume za vývoz TKO, a takto nám cena za „žetón“ na budúci rok vzrastie.

Ďalší príklad:

Suseda, ktorá je lenivá vyseparovať z komunálneho odpadu plastové fľaše, zaváraninové poháre, konzervy a papier, toto všetko napchá do smetnej nádoby. Povie si, že ona za to platí, tak čo nás do toho. Omyl! Keďže smetiarske autá sú pred vstupom na skládku vážené, suseda vlastne zaťažuje odpad uložený na skládke, ktorý sa mohol separáciou dostať na ďalšie použitie. Každý rok sa navyšuje cena uloženého za odpad na každej skládke a aj cena odvozného. A kto zaplatí toto navyšenie?? No my všetci, bohužiaľ aj za neporiadnu susedu.

Podobne je to aj s „podnikavcami“, ktorí k smetnej nádobe pridávajú ešte zopár igelitiek odpadu. Veď oni to nevyhadzujú, ale odkladajú na riadenú skládku. To je síce pekné. Ale... Napríklad pri zbere 350 ks smetiakov plus 50 ks dodatočných vriec spolu 400 ks, ale žetónov je 350 ks. Kto zaplatí rozdiel, keďže smetiarske auto je plné odpadu, ale žetóny chýbajú? Zase len my všetci ...

Takže my, poriadni občania, ktorí separujeme

a do smetiakov dávame len to čo sa nedá zatiaľ druhotne inak využiť,

k smetiakom nepridávame žiadne ďalšie vrecia a taktiež odpad nevyvážame poza humná a na okolité polia, **na to vlastne doplácame!**

Aby sa tento pretrvávajúci problém riešil bude sa postupovať takto:

Pracovníci vysypávajúci smetné nádoby pri vývoze KO majú právo:

- obsah smetiaka neprevziať ak bude obsahovať také komponenty, ktoré sa v súčasnosti v obci separujú
- obsah smetiaka neprevziať, ak bude obsahovať stavebný odpad
- neprevziať ďalšie priložené vrecia, tašky, ak nie je priložený ďalší žetón

Prečo môžu niektoré obce zapojené do separovaného zberu znižovať poplatok za „žetón“ keďže separovaním znižujú objem odpadu vyvezeného na skládky odpadu, a niektoré obce tiež separujú, ale kvôli neporiadnym občanom musia „logicky“ zdražovať žetón každý rok!

A ešte k „čiernym“ skládkam: Vy, ekologicky a ekonomicky citiaci občania, všimajte si okolie. Falošná solidarita tu nemá miesto. Ak máte vedo-

mosť o niekom, kto likviduje svoj odpad inak, ako je to určené vo všeobecne záväznom nariadení našej obce, radi sa s ním na obecnom úrade zoznámime. A potom ho predstavíme aj ostatným občanom. A samozrejme, že si svoj vyvezený odpad aj pozberia. Na vlastné náklady...

Druhy odpadu a jeho recyklácia v obci, alebo ako sa správa rozumný občan

1. **Staré šatstvo a obuv:** * ešte použiteľné- darujem ho sociálne odkázaným občanom,

detským domovom, humanitným centrám, prípadne skontaktujem náš obecny úrad, ktorý zabezpečí dopravu tohto šatstva do Červeného kríža v Leviciach.

* **poškodené šatstvo-** darujem ho niekomu kto tká koberce a vie tento textil použiť na „strapky“

2. **Staré hračky a knihy:** * **ešte použiteľné-** darujem ich detskému domovu, našej materskej škole, školskej družine, knihy darujem našej knižnici.
* **poškodené-** hračky rozoberiem na plastové časti a kovové časti a odovzdám ich v rámci separovaného zberu, poškodené knihy odovzdám do zberu papiera.
3. **Starý nábytok a prostriedky domáceho vybavenia:** * **ešte použiteľné-** ponúknem na darovanie v rámci oznamov v miestnom rozhlase alebo inzerátom, prípadne ich ponúknem materskej a základnej škole.
* **poškodené-** odovzdám do veľkoobjemového zberu, ktorý sa pravidelne koná aspoň raz v roku
4. **Pokazená elektronika, elektrospotrebiče:** odovzdám v rámci separovaného zberu na určené miesto v určený čas podľa pokynov v miestnom rozhlase – 2 x ročne sa organizuje zber elektroniky pre zhodnocovateľa Arguss Bratislava – prevádzka Lok, alebo ho odovzdám v predajni pri kúpe nového spotrebiča
5. **Kovový odpad:** kovové časti hračiek, poškodený kuchynský kovový riad, plechovky- čisté, a pod.- odovzdám do separovaného zberu- podľa kalendára zvozu
6. **Opotrebované pneumatiky-** odovzdám v rámci separovaného zberu na určené miesto v určenom čase podľa pokynov v miestnom rozhlase
7. **Opotrebované batérie a akumulátory-** odovzdám na určené miesto do špeciálneho kontajnera, ktorý má obec k dispozícii od zhodnocovateľa AKKU-TRANS Nitra podľa pokynov v miestnom rozhlase
8. **Papier-** nie špinavý- papier a kartón- bez iných súčastí / kovov, látky, plastov../ odovzdám do

separovaného zberu v deň podľa zvozevého kalendára

9. **Plasty- nie znečistené – bez iných súčastí a zvyškov potravy a iného obsahu-** rôzne téglíky od jogurtov, masla, PET-flaše, obaly od kozmetiky, tašky, sáčky, plast. fólie, plast. hračky a pod. odovzdám do separovaného zberu podľa kalendára zvozu
10. **Sklo-** snažím sa ho odovzdať v nerozbitom stave v rámci separovaného zberu podľa kalendára zvozu – **nie porcelán, keramikou, drôtené sklo, zrkadlo**
11. **Drobný stavebný odpad-** (odpad –omietka, betón, tehly, strešná krytina v rozsahu do 1 m³ za 1 rok, ktorý vzniká pri bežných udržiavacích prácach zabezpečovaných fyzickou osobou- nie firmou- pri ktorých postačuje ohlásenie stavebnému úradu alebo, pri ktorých sa nevyžaduje stavebné povolenie ani ohlásenie) nahlásim zamestnancom obce a podľa pokynov zaveziem na určené miesto
12. **Staré lieky-** keďže sú to pre životné prostredie chemicky veľmi nebezpečné látky, staré a nespotrebované lieky odnesiem do najbližšej lekárne, ktorá má zo zákona povinnosť mi tieto lieky prevziať
13. **žiarovky, žiarivky-** doma si odkladám všetky vyhorené žiarovky a žiarivky a pri najbližšej návšteve obchodu s týmto tovarom, ich odovzdám (táto povinnosť vyplýva predajcom zo zákona, pri kúpe novej žiarovky je už v cene zarátaný aj recyklačný poplatok!), môžem ich odovzdať v krabici aj pri zbere elektroodpadu
14. **Bioodpad-** založím si vo svojej záhradke kompostovisko a tam druhotne využijem rastlinný odpad ako hnojivo. Ak nemám záhradku alebo si nechcem založiť vlastné kompostovisko, dočasne si uskladním bioodpad (trávu, seno, slamu, konáre, rastliny, piliny, hoblíny, vianočný stromček) na svojom pozemku a ak obec vyhlási jeho zber, tak tento odpad donesiem na určené miesto v určenom období